

Dosarul nr. 2ra-1048/22
2-20115622-01-2ra-03082022

Prima instanță: (Judecătoria Orhei, sediul Rezina) V. Cuculescu
Instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) L. Pruteanu, I. Țurcan, Iu. Cotruță

Î N C H E I E R E

05 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Organizația Sindicală din cadrul Societății pe Acțiuni "Lafarge Ciment Moldova",

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Organizația Sindicală din cadrul Societății pe Acțiuni "Lafarge Ciment Moldova" împotriva Societății pe Acțiuni "Lafarge Ciment Moldova" cu privire la soluționarea conflictului colectiv de muncă,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 19 aprilie 2022,

c o n s t a ț ă :

La 21 septembrie 2020, Organizația Sindicală din cadrul SA "Lafarge Ciment Moldova" a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA "Lafarge Ciment Moldova" cu privire la soluționarea conflictului colectiv de muncă.

În motivarea acțiunii, reclamantul a menționat că este o organizație obștească din care fac parte, pe principii benevole, salariații SA "Lafarge Ciment Moldova", uniți după interese comune, inclusiv ce țin de activitatea lor și constituită în scopul apărării drepturilor și intereselor profesionale, economice, de muncă și sociale colective și individuale ale membrilor săi.

Prin demersul Comitetului sindical nr. 6 din 24 iulie 2020, către directorul general a fost înaintată revendicarea privind majorarea salariului de funcție și tarifar cu 5% pentru salariații companiei începând cu 01 ianuarie 2020, fiind totodată expuse motivele obiective care au stat la baza acestei revendicări.

Totodată, prin demersul din 06 august 2020 către directorul general, s-a solicitat organizarea comisiei de conciliere, iar prin răspunsul conducerii din 31 iulie 2020 către comitetul sindical, au fost informați cu referire la faptul că revendicarea privind majorarea salariului de funcție și tarifar cu 5% pentru salariații companiei începând cu 01 ianuarie 2020 este nemotivată.

La 18 august 2020, comisia de conciliere privind examinarea și soluționarea conflictului colectiv de muncă, constituită în temeiul ordinului directorului general nr. 158-c din 14 august 2020 și demersul comitetului sindical, s-a întrunit în prima ședință, la care s-a propus fie acordarea unei plăți excepționale condiționate în proporție de 3% la salariu de funcție sau tarifar, acordat pentru perioada trimestrului 3 și 4 al anului 2020, pentru salariații care aveau o vechime în muncă de minim 6 luni la momentul acordării primei, cu recalcularea și achitarea în trimestrul 1 al anului 2021 sau aplicarea unei majorări colective de salariu condiționate, în mărime de 1,5% începând cu 01 ianuarie 2020 pentru salariații cu o vechime de muncă de minim 6 luni la momentul aplicării majorării, cu recalculul și achitarea în trimestrul 1 al anului 2021.

Ședința din 18 august 2020 a fost finalizată cu stabilirea următoarei ședințe pentru continuarea examinării problemelor respective pentru data de 21 august 2020, în cadrul căreia reprezentanții angajatorului au propus pentru trimestrul 3 și 4 al anului 2020 aplicarea unui spor de 3% la plățile de remunerare a muncii tuturor salariaților companiei antrenați în muncă și care se află în relații de muncă la data de 01 iulie 2020 în situația întrunirii următorilor factori:

- compania va înregistra o activitate operațională continuă...;
- autoritățile centrale și locale nu vor institui măsuri de izolare a angajaților companiei...;
- segmentele economiei naționale consumatoare de produse ale companiei își vor continua activitatea...”.

La fel, reprezentanții salariaților au propus ”majorarea salariului de funcție și tarifar cu 4% începând cu 01 ianuarie 2020.

Ședința din 21 august 2020 a fost amânată pentru 26 august 2020, în cadrul căreia reprezentanții angajatorului au înaintat următoarele propuneri:

- aplicarea unui spor de 3% lunar tuturor salariaților aflați în relații de muncă pentru perioada 01 iulie 2020-31 decembrie 2020, aplicat la toate veniturile salariale, înregistrate de angajații companiei, cu condiția neîntreruperii activității întreprinderii prin decizia autorităților publice centrale sau locale pe motivul apariției de focare de infecție Covid-19 în întreprindere;

- majorarea salariului de funcție și tarifar cu 5% pentru toți salariații Lafarge Ciment (Moldova) S.A., începând cu trimestrul 3 și 4 al anului 2020;

- majorarea salariului de funcție și tarifar cu 4% pentru toți salariații începând cu trimestrul 3 și 4 a anului 2020.

Ședința comisiei de conciliere din 26 august 2020 a fost amânată pentru data de 03 septembrie 2020, pentru consultarea salariaților referitor la sporul de 3% propus de angajator.

În cadrul ședinței comisiei de conciliere din 03 septembrie 2020, reprezentanții angajatorului au înaintat propunerea anterioară, care a fost și finală - achitarea unui spor de 3% cu condiția că angajații să fie sănătoși, să nu se îmbolnăvească critic, astfel încât autoritățile să nu plaseze uzina în carantină.

Respectiv au anunțat și exclus celelalte condiții stabilite anterior pentru achitarea sporului.

Totodată, în cadrul ședinței comisiei de conciliere din 03.09.2020, reprezentanții salariaților au comunicat că : ”fiind consultați 47 de salariați pe marginea sporului de 3% propus de angajator, părerile sunt împărțite, după cum urmează: de acord cu propunerea angajatorului sunt 23,4%, împotriva propunerii angajatorului sunt 76,6.”

Prin urmare, ședința comisiei de conciliere a fost amânată pentru data de 08 septembrie 2020 pentru o analiză mai minuțioasă și pentru consultarea salariaților referitor la propunerea finală a angajatorului-achitarea sporului de 3% pentru trimestrul 3 și 4 ale anului 2020, aplicat la toate veniturile salariale înregistrate de către angajații companiei care se află în relații de muncă la data de 01 iulie 2020, cu condiția continuării activității companiei, fără ca aceasta să fie plasată în carantină din cauza îmbolnăvirilor salariaților cu Covid-19.

În cadrul ședinței comisiei de conciliere din 08 septembrie 2020, reprezentanții angajatorului au propus în final achitarea unui spor de 3% lunar tuturor salariaților aflați în relații de muncă la 01 iulie 2020, pentru trimestrul 3 și 4 ale anului 2020, aplicat la toate veniturile salariale înregistrate de angajații companiei care se află în relații de muncă la data de 01 iulie 2020, cu condiția continuării activității companiei, fără ca aceasta să fie plasată în carantină din cauza îmbolnăvirii salariaților cu Covid-19.

În cadrul ședinței comisiei de conciliere din 08 septembrie 2020, reprezentanții salariaților au comunicat că fiind consultați 81 de salariați pe marginea sporului de 3% propus de angajator, părerile sunt împărțite, fiind de acord cu propunerea angajatorului-17,28%, iar împotriva propunerii angajatorului au votat 82,78%.

Prin urmare, deoarece membrii comisiei de conciliere nu au ajuns la o înțelegere, s-a propus închiderea ședinței și finalizarea activității comisiei, fără ca părțile să găsească o soluție pentru rezolvarea conflictului colectiv de muncă.

S-a explicat, că în conformitate cu prevederile legale, dacă membrii comisiei de conciliere nu au ajuns la o înțelegere, președintele comisiei va informa în scris despre acest lucru părțile conflictului în termen de 24 de ore.

Prin ordinul nr. 172-c din 09 septembrie 2020 ”Cu privire la remunerarea salariaților întreprinderii în trimestrele 3 și 4 ale anului 2020”, s-a dispus unilateral: ”aplicarea unui spor de 3% lunar tuturor salariaților aflați în relații de muncă pentru perioada 01 iulie 2020-21 decembrie 2020, aplicat la toate veniturile salariale înregistrate de angajații companiei cu condiția neîntreruperii activității întreprinderii prin decizia autorităților publice centrale sau locale pe motivul apariției focarelor de infecție Covid-19 în întreprindere.

Reclamantul a solicitat, inclusiv prin cererile de concretizare a cerințelor (f. d. 64-70, 113 Vol. I):

- constatarea faptului că SA ”Lafarge Ciment Moldova”, în calitate sa de angajator în procesul de soluționare a conflictului colectiv de muncă, a refuzat să ia lua în considerație poziția reprezentanților salariaților în procesul adoptării, în cadrul unității, a actelor juridice ce conțin norme ale dreptului muncii, precum și

divergențelor referitoare la interesele economice, apărute la nivel de întreprindere între parteneri sociali;

- constatarea faptului că SA "Lafarge Ciment Moldova", în calitate sa de angajator în procesul de soluționare a conflictului colectiv de muncă a încălcat principiile parteneriatului social prevăzute de art. 17 lit. b), h), i), j), k) din Codul Muncii al RM și anume:

- "egalitatea părților";
- "evaluarea posibilităților reale de îndeplinire a angajamentelor asumate de părți";

- "prioritatea metodelor și procedurilor de conciliere și efectuarea obligatorie de consultări ale părților în probleme ce țin de domeniul muncii al politicilor sociale";

- renunțarea la acțiuni unilaterale care încalcă înțelegerile (contractele colective de muncă și convențiile colective) și informarea reciprocă a părților despre schimbările de situație";

- "adoptarea de decizii și întreprinderea de acțiuni în limitele regulilor și procedurilor coordonate de părți".

Prin hotărârea Judecătorei Orhei, sediul Rezina din 18 mai 2021, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Organizația Sindicală din cadrul Societății pe Acțiuni "Lafarge Ciment Moldova".

Pentru a se pronunța astfel, prima instanță cu referire la circumstanțele cauzei a reținut că la 24 iulie 2020, președintele Organizației Sindicale a înaintat revendicarea, prin care a solicitat majorarea salariului tarifar de funcție cu 5% pentru salariații companiei începând cu 01 ianuarie 2020, fiind întemeiată pe faptul că compania SA „Lafarge Ciment Moldova” în anul 2019 a înregistrat profit.

Angajatorul, în persoana directorului general, a răspuns în scris Comitetului sindical referitor la revendicările înaintate de către acesta și anume s-a menționat că din conținutul revendicării nu este clar în ce constă vinovăția angajatorului, nefiind indicată nici o referință concretă la normele încălcate ale legislației în vigoare, prin urmare a apreciat că solicitarea comitetului sindical este abstractă și neclară, cel puțin în condițiile de criză pandemică.

Totodată angajatorul a menționat că reieșind din situația pandemică din țară din cauza răspândirii virusului COVID-19 și în vederea păstrării locurilor de muncă și achitarea salariilor, a propus Organizației sindicale două posibilități de creștere a beneficiilor salariale ale angajaților întreprinderii: - acordarea unei plăți excepționale condiționate, în proporție de 3% la salariul de funcție sau tarifar, acordat pentru perioada trimestrului 3 și 4 al anului 2020, pentru salariații care au o vechime de muncă de minim 6 luni din momentul acordării primei, cu recalculul și achitare în trimestrul 1 al anului 2021; - aplicarea unei majorări colective de salariu condiționate, în mărime de 1,5% începând cu 01 ianuarie 2020, pentru salariații care aveau o vechime de muncă de minim 6 luni la momentul aplicării majorării, cu recalculul și achitare în trimestrul I al anului 2021.

Nefiind de acord cu răspunsul directorului general, reclamantul a solicitat constituirea comisiei de conciliere, care a fost constituit prin ordinul 158-c din 14 august 2020.

Analizând procesul de soluționare a litigiului colectiv de muncă de către comisia de conciliere, instanța a constatat că revendicările Organizației sindicale din cadrul SA „Lafarge Ciment Moldova” au fost puse în discuție, acestea fiind examinate și au propuse mai variante de soluționare a conflictului colectiv de muncă, însă părțile nu au ajuns la un numitor comun, astfel comisia de conciliere la 08 septembrie 2020 și-a încheiat activitatea, fără ca părțile să găsească o soluție pentru rezolvarea conflictului colectiv de muncă.

Ulterior, prin ordinul nr. 172-c din 09 septembrie 2020 ”Cu privire la remunerarea salariaților întreprinderii în trimestrele 3 și 4 ale anului 2020” s-a dispus aplicarea unui spor de 3% lunar tuturor salariaților aflați în relații de muncă pentru perioada 01 iulie 2020-21 decembrie 2020, aplicat la toate veniturile salariale înregistrate de angajații companiei cu condiția neîntreruperii activității întreprinderii prin decizia autorităților publice centrale sau locale pe motivul apariției focarelor de infecție Covid-19 în întreprindere.

Deci, instanța de fond a concluzionat că în cadrul negocierii contractului colectiv de muncă, părțile fiind reprezentate de câte 3 membri fiecare, iar angajatorul evaluându-și posibilitățile reale de îndeplinire a angajamentelor pe care urma să și le asume, a argumentat poziția sa și a menționat că, anul 2020 este un an de criză din cauza pandemiei de Covid -19, iar pe teritoriul țării a fost instituită stare de urgență, prin este în imposibilitate de a accepta în totalitate revendicările Comitetului sindical cu privire la majorarea salariului cu 5% tuturor angajaților.

Reieșind din cele menționate, instanța de judecată nu a constatat careva încălcări a prevederilor art. 17 din Codul muncii din partea pârâtului.

Astfel, prima instanță a ajuns la concluzia de a respinge ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de Organizația Sindicală din cadrul Societății pe Acțiuni ”Lafarge Ciment Moldova”.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 19 aprilie 2022, s-a respins apelul declarat de Organizația Sindicală din cadrul SA ”Lafarge Ciment Moldova” și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul rezina din 18 mai 2021.

La 25 iulie 2022, Organizația Sindicală din cadrul SA ”Lafarge Ciment Moldova” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă.

Recurentul, în motivarea recursului a invocat că instanțele inferioare nu au dat o apreciere obiectivă și justă probelor administrate, nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei și incorect au aplicat normele de drept material și procedural, adoptând hotărâri ilegale.

Recurentul a specificat că în speță, se atestă cu certitudine divergențele nesoluționate dintre salariați și angajator privind stabilirea și modificarea condițiilor de muncă.

Deci, în opinia recurentului, divergențele privind purtarea negocierilor, reprezintă rezultatul încălcării de către angajator a principiilor de bază ale parteneriatului social, prevăzute de art. 17 lit. b), h), i), j) și k) din Codul muncii.

La 03 august 2022, instanța de recurs a expediat în adresa intimatului copia recursului, fiind recepționat de către SA "Lafarge Ciment Moldova" la data de 08 august 2022, conform avizului de recepție (f. d. 13 Vol. II).

La 18 august 2022, SA "Lafarge Ciment Moldova", reprezentat de avocatul Bortă Ghenadie a depus referință la recursul declarat de Organizația Sindicală din cadrul SA "Lafarge Ciment Moldova", prin care a solicitat să fie considerat ca inadmisibil.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 19 aprilie 2022, iar la 20 iunie 2022, instanța de apel a expediat în adresa părților prin intermediul poștei electronice decizia motivată a instanței de apel (f. d. 239 Vol. I).

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Recursul a fost declarat la 25 iulie 2022, respectiv se consideră depus în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform

secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Organizația Sindicală din cadrul SA "Lafarge Ciment Moldova", nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Organizația Sindicală din cadrul Societății pe Acțiuni "Lafarge Ciment Moldova".

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Galina Stratulat

Victor Burduh